

Nederland moet uit de Europese Unie treden

Door Mels de Zeeuw

Kritiek op de Europese Unie wordt vaak afgedaan als populistisch. Waar er kritiek is komt dit vaak niet verder dan het mopperen op de vele ambtenaren in Brussel. Ik ben het met beide posities oneens. Ik denk dat er een sterke intellectuele kritiek te leveren valt op het Nederlandse lidmaatschap van de Europese Unie. Naar mijn mening zou Nederland dan ook uit de EU moeten treden.

Er wordt vaak allerlei ‘populistische’ kritiek geuit op de EU om economische redenen. Zo hoor je vaak het geklaag over de duizenden ambtenaren die in Brussel rondlopen, er is protest tegen de verhuizing van het parlement tussen Brussel en Straatsburg en er is kritiek op het feit dat Nederland een van de grootste nettobetalers is. Naar mijn mening is dit alles weliswaar correct, maar het is onvoldoende. Hoewel deze zaken zeker verspilling van belastinggeld

per jaar ongeveer vijf miljard euro kwijt. Dit geld komt uiteraard niet zomaar uit de lucht vallen, dit is vijf miljard dat wordt afgenomen van productieve belastingbetalers. De overige inkomsten komen binnen door importtarieven en een deel van de BTW inkomsten van de lidstaten. Ook dit geld wordt uiteindelijk opgebracht door de belastingbetaler.

Niet iedereen zal dit als problematisch ervaren. De gedachte luidt:

kijken naar de zichtbare gevolgen van overheidsbeleid, zoals banen die ontstaan door overheidsinvesteringen. Er moet ook gekeken worden naar de onzichtbare gevolgen. De onzichtbare gevolgen van de belastingmaatregelen van de EU zijn dat gewone burgers minder geld in hun eigen zak hebben om te sparen of om uit te geven. Een overheid investeert dit geld altijd minder efficiënt of aan slechtere dingen dan dat mensen dit voor zichzelf zouden doen. (Als dit niet zo zou zijn, dan zouden landen als Cuba en Noord-Korea de rijkste landen ter wereld zijn.) Het effect hiervan is dat er minder productieve banen in de economie komen en mensen minder geld hebben. Er is dus welvaart verloren gegaan en we zijn er met z’n allen armer door geworden. Dit principe geldt voor belastingen en uitgaven van zowel de nationale overheid als de EU.

Nederland geeft niet alleen geld aan de EU, maar ontvangt dit ook. Deze gelden komen echter niet ten goede aan elke individuele burger. Ze worden voornamelijk besteed aan specifieke belangengroepen. De belangrijkste groepen en sectoren die hiervan profiteren zijn boeren en culturele en infrastructurele projecten. De feitelijke situatie is

Hoewel deze zaken zeker verspilling van belastinggeld veroorzaken, vallen ze in het niet bij het totale welvaartsvernietigende effect van de Europese Unie.

veroorzaken, vallen ze in het niet bij het totale welvaartsvernietigende effect van de Europese Unie.

De eerste vormen van welvaartsvernietigende activiteiten van de EU zijn terug te vinden in de belastingen die ze heft. Tweederde van het jaarlijkse budget komt voort uit geld dat wordt verkregen uit de schatkist van de nationale overheden. Dit is iets meer dan één procent van het Bruto Nationaal Product van de deelnemende landen. De Nederlandse overheid is

“*So what?* Het is belastinggeld. De Nederlandse overheid besteedt bijna het dubbele van het EU budget. En daar komt bij, de overheid investeert dit geld toch, zodat er banen ontstaan?” Dit alles klopt, maar het effect van overheidsuitgaven van een nationale overheid of van de EU is hetzelfde. Beide vernietigen welvaart. De briljante Franse econoom Frederique Bastiat waarschuwde ons in de 19e eeuw al voor de gevolgen van dit beleid. Hij wijst erop dat men niet enkel moet

dus dat de gemiddelde burger moet opdragen voor de kosten van het EU budget, en slechts bepaalde belangengroepen profiteren hiervan. Dit is een de facto herverdeling van welvaart. Een herverdeling die hoogstwaarschijnlijk niet zo had plaatsgevonden als de burgers vrij waren gelaten zelf te bepalen wat ze met hun geld mochten doen. Het resultaat is een vernietiging van welvaart voor de Nederlandse samenleving als geheel.

De belastingen die de EU heft en de welvaartsvernietigende effecten hiervan zijn slechts één kant van het verhaal. Door enkel hierop kritiek te hebben wordt niet het gehele desastreuze effect van het economische beleid van de EU duidelijk. Deze belastingen resulteren immers in overheidsuitgaven en dit heeft wederom welvaartsvernietigende effecten.

Zo zijn er de vele duizenden pagina's reguleringen die de EU aan bedrijven oplegt. Alles voor onze veiligheid, het milieu en voor een sociale situatie op de werkvloer uiteraard. Allereerst kan je kritiek leveren op de moraliteit van deze wetgeving alsook op de effectiviteit ervan. Maar het belangrijkste effect van deze vele duizenden reguleringen is dat het bedrijven belast met een hele hoop extra kosten. Bedrijven zijn vele uren en veel geld kwijt aan het precies moeten naleven van deze regels. Producten worden hierdoor duurder. Dit gaat ten koste van de concurrentiepositie van de bedrijven en daarmee ten koste van banen en werkgelegenheid. Europese bedrijven zijn zo minder efficiënt dan bijvoorbeeld hun Aziatische concurrenten die met minder regels te kampen hebben. Tevens zorgt dit voor duurdere producten voor de Europese consument. Dit is wederom een

voorbeeld van welvaartsvernietigende effecten van EU beleid.

Daarnaast is er het landbouwbeleid; het CAP. Ook hierbij wordt welvaart voor de individuele burger vernietigd door bijvoorbeeld het kunstmatig hoog houden van prijzen van agrarische producten. Eerst moet de burger belasting betalen voor dit beleid en vervolgens

resulteert dit in hogere prijzen voor zijn brood en melk in de supermarkt. Hij wordt dubbel genaaid, om het onparlementair uit te drukken. Stel je eens voor dat de burger deze belastingen niet hoefde te betalen en dat vervolgens zijn brood in de supermarkt ook nog eens goedkoper was. Onze samenleving en de individuele burger zouden een stuk welvarender zijn en meer geld hebben om te sparen of uit te geven. De boeren profiteren van dit landbouwbeleid, maar voor de samenleving als geheel is er veel productiviteit en welvaart verloren gegaan. Importtarieven die op grote schaal worden vastgesteld in EU verband hebben ditzelfde welvaartsvernietigende effect.

Het grootste economische bezwaar heb ik echter nog niet genoemd. Er

is in de EU een tendens richting centralisering van economisch beleid. Dit is een zeer gevaarlijke ontwikkeling. Centralisering betekent dat het economisch beleid meer en meer in Brussel wordt vastgesteld en in mindere mate door de nationale overheden. Het beleid wordt uniform door heel Europa. Een goed voorbeeld hiervan is de zogenaamde Savings Tax Directive, waarbij de vermogensrendementsheffing, de belasting op bijvoorbeeld spaargeld, steeds uniformer wordt. Centralisering is een zeer gevaarlijke ontwikkeling en zal op den duur leiden tot minder vrijheid en minder welvaart voor individuele burgers.

Elke overheid wil centralisering van beleid op economisch gebied. Dit zorgt er namelijk voor dat ze meer belastinginkomsten krijgen. Er is echter veel bewijs dat juist decentralisering, en verschillen tussen regio's en landen binnen Europa een belangrijke factoren zijn geweest voor onze relatief grote welvaart. In: 'The rise and fall of great powers' van de historicus Paul Kennedy, is dit goed te lezen. Elk land waarin de overheid zichzelf te diep in de schulden steekt (bijvoorbeeld door oorlog te voeren) moet uiteindelijk belastingen op zijn burgers en kooplieden verhogen om dit te kunnen financieren. (Ook inflatie is zo'n belasting.) Deze belasting heeft altijd welvaartsvernietigende effecten. Daarnaast zijn de meeste mensen erg gesteld op geld dat ze zelf verdiend hebben. Belastingverhogingen zorgden ervoor dat kooplieden en burgers verhuisden. Ze vertrokken naar landen en regio's waar het belastingklimaat gunstiger was en vestigden zich daar om er handel te drijven en te werken. Dit zorgde voor een toename van welvaart en productiviteit in die regio en een afname in

de ‘oude’ regio. Decentralisatie en verschillen tussen regio’s in economisch beleid heeft dus het gezonde effect dat het de groei van overheidsuitgaven en belastingen in toom houdt. Immers, als een overheid onbezonnen handelt, ver-

een plek waar dit aanwezig is. (Ik persoonlijk blijf daar zo ver mogelijk vandaan.) Decentralisatie van overheidsbeleid leidt tot meer vrijheid, centralisatie tot minder. Ook democratische invloed neemt af met centralisering. Waar kan je als

duale vrijheid van de burgers zou verminderen. Het opzetten van een centrale regering zou leiden tot minder vrijheid en minder welvaart. De Federalists wonnen het debat. Alle waarschuwingen van de Anti-Federalists zijn echter uitgekomen. De afzonderlijke staten hebben tegenwoordig nog maar weinig macht, en de individuele vrijheid (en welvaart) van de Amerikanen is hierdoor ernstig aangetast. Het is goed mogelijk dat de EU hetzelfde proces mee zal maken.

Het wordt steeds moeilijker je te vestigen in een regio waarin de overheid je persoonlijke vrijheid en privacy respecteert.

liest het veel van zijn economisch productieve inwoners. Het zorgde ervoor dat overheden eigendomsrechten moesten respecteren en het leidde tot een toename van welvaart en meer vrijheid in Europa.

De tendens richting centralisering verwijdert deze inherente check op de groei van de macht van de overheid en zorgt ervoor dat de EU uiteindelijk groen licht krijgt te doen wat ze wil met de belastingen, overheidsuitgaven en inflatie. Vluchten voor het economische beleid wordt door centralisering een stuk moeilijker gemaakt. Alle landen hebben nu immers hetzelfde beleid.

De centraliserende tendens moet niet enkel in een economisch licht bekeken worden. Ook persoonlijke vrijheden worden hierdoor geraakt. Een centraliserende tendens in Brussel zal bijvoorbeeld het relatief vrije Nederlandse softdrugs- of abortusbeleid bedreigen. Het wordt steeds moeilijker je te vestigen in een regio waarin de overheid je persoonlijke vrijheid en privacy respecteert. Alle regio’s en landen krijgen onder de EU immers steeds meer hetzelfde beleid. In een zeer gedecentraliseerd systeem heeft eenieder de keus om te beslissen waar hij woont en wat voor een beleid z’n voorkeur heeft. Als je een ontzettende hekel hebt aan softdrugs en je houdt van hoge belastingen, dan verhuis je naar

burger meer invloed uitoefenen op de totstandkoming van beleid; in je gemeente, of in de EU?

Nu zijn er mensen die menen dat deze centraliserende tendens zich bij de EU nooit zal voltooien of niet veel verder zal gaan dan de huidige situatie. Allereerst is het een streven van elke bureaucratische organisatie en overheid om meer macht te verkrijgen. Zie dit als een gouden regel voor overheidsinterventie. Elke overheid wil zijn bestaan rechtvaardigen en zijn middelen en mogelijkheden uitbreiden.

Verder kan ik deze mensen van harte aanbevelen de ‘Anti-Federalist papers’ te lezen. Het debat tussen voorstanders van soevereiniteit voor verschillende staten (decentralisering) en voorstanders van een centrale overheid (centralisering) is al vele malen eerder in de geschiedenis gevoerd. Vlak na de onafhankelijkheidsoorlog in de Verenigde Staten (what’s in a name) werd er bijvoorbeeld een fel debat gevoerd tussen de Federalists en de Anti-Federalists. De Federalists betoogden dat er een sterke nationale regering nodig was om onder andere de staten veilig te houden. De Anti-Federalists waarschuwden juist hiertegen. Zij zagen dit als een gevaarlijke ontwikkeling die de soevereiniteit van de verschillende staten zou bedreigen en de indivi-

Tenslotte moet gezegd worden dat Nederland lid moet blijven van de vrijhandelszone Europa. Let wel, de vrijhandelszone Europa staat los van de EU. In tegenstelling tot de EU heeft dit Nederlanders wel veel welvaart opgeleverd. We zouden er in Nederland echter goed aan doen te luisteren naar de waarschuwingen van de Anti-Federalists. Voortzetting van lidmaatschap in de Europese Unie zal op de lange termijn leiden tot een verlies van welvaart en een verlies aan individuele vrijheid. Burgers zullen door de centralisering van macht door de EU minder over hun eigen leven te zeggen krijgen. Uiteraard zijn er voorstanders van dit scenario. Dit zijn mensen die denken dat het een goede zaak is dat een kleine intellectuele elite vanuit Brussel beslissingen maakt die de levens behouden van alle individuele Europese burgers. Ik verwerp deze angstaanjagende gedachte en kan maar één conclusie trekken: Nederland moet uit de Europese Unie treden. ■

Bronnen:

Bastiat, F., *The Law*
Kennedy, P., *The rise and fall of great powers*, 1989
The Anti-Federalist Papers